

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Postupy veřejné správy dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
Diplomant/ka: MUDr. Šárka Balounová
Autor posudku: JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce MUDr. Šárky Balounové zpracovaná na téma „Postupy veřejné správy dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění“.

Diplomantka si cíl své práce výslovně nestanovila, uvádí nicméně, že předmětem její práce je popis a analýza legislativních úprav týkajících se veřejného zdravotního pojištění se zaměřením na postupy, v nichž se rozhoduje o úhradě zdravotní služby, a to se zvláštním zaměřením na legislativní změny, k nimž v nedávné době došlo (str. 1 a 2).

Takto formulovaný záměr práce (když už ne výslovně cíl) považuji za nepochybně relevantní, patřičně originální, stejně jako nesnadný adekvátně magisterské kvalifikační práci absolventa oboru právo.

Práce je členěna do 6 obsahových kapitol (ještě dále bohatě rozdělených do podkapitol a oddílů), uvozena je nečíslovaným úvodem a zakončena nečíslovaným závěrem. Výklad začíná historií zdravotního pojištění (na našem území, byť to v názvu kapitoly výslovně zdůrazněno není), na které navazuje kapitola o jeho současné právní úpravě. Zvláštní kapitola (možná spíše „kapitolka“ o dvou stranách) je věnována přestupkům fyzických osob podle zákona o veřejném zdravotním pojištění, na což již navazují čtvrtá a pátá kapitola, které je možno vnímat jako jádro celé DP, neboť pojednávají o změnách provedených novelou č. 371/2021 Sb. a následně o specifických jednotlivých oblastí správního rozhodování zdravotních pojišťoven se zaměřením na rozhodování o výjimečných případech poskytování jinak nehrazené zdravotní služby dle § 16 zákona o veřejném zdravotním pojištění. V poslední kapitole pak autorka shrnuje klady a zápory provedené novely.

Struktura práce je veskrze logická a odpovídající tématu i záměru (cíli), který si diplomantka předsevzala. Osobně sice nepovažuji za příliš vhodné začínat jakékoliv pojednání historickým úvodem, který předchází pojmové vymezení dané materie (přijde mi správnější nejprve vymežit, o čem se bude psát, a teprve pak popsat historii daného, již popsaného, institutu), ale respektuji diplomantčinu vlastní autorskou licenci, s níž strukturu práce pojala. Stejně tak hodnotím i její volbu „konstrukce“ některých názvů kapitol, které by podle mého názoru měly být jak stručnější, tak ale především jasnější (například nepovažuji za vhodné uvádět do názvů kapitol čísla paragrafů, čísla příloh k zákonu či čísla jednací soudních rozhodnutí, aniž by z téhož bylo zřejmé, co vlastně obsahují), nicméně i v tomto, byť já bych to udělal jinak, respektuji autorkou zvolený postup.

Po obsahové stránce je možné konstatovat, že předložená diplomová práce splňuje, a v některých ohledech možná i částečně překračuje, běžný rámec závěrečných kvalifikačních textů. Oceňuji nejen to, že si diplomantka zvolila nesnadné a originální téma (v čemž byla, jak sama uvádí, motivována i vlastní profesní zkušeností), ale i – a to zejména – to, že toto téma pojala ambiciózněji než jako pouhý popis zvolené právní materie. Podařilo se jí totiž to, v čem mají studenti poměrně často problém, tj. nalézt relevantní právní problém, který si zaslouží určitou pozornost a jehož hlubším prozkoumáním lze v rámci diplomové práce demonstrovat studentovu schopnost uchopení a vymezení tohoto problému a formulace vlastních právních úvah, závěrů a odůvodněných postojů k němu.

Diplomantka ve své práci postupuje systematicky a za použití znalostí získaných studiem na právnické fakultě rozebírá materii, jež je jí – přinejmenším z určité míry – známa i z prostředí mimoakademického (neboť zrovna zákon o veřejném zdravotním pojištění nepatří mezi ty, jimž je v rámci obecného studia možno věnovat výraznější pozornost). Celkově sice popis převládá nad slíbenou analýzou, říci však, že jde jen o technicistní deskripci pozitivněprávní úpravy, by ve vztahu k textu nebylo úplně spravedlivé.

Výklad je prost výraznějších obsahových chyb a jiných faktických nedostatků. Pokud bych měl přesto něco zhodnotit spíše kriticky, pak by to patrně byla poměrně značná absence (s)právní teorie a na ní postavené analýzy, která by tam (a to nejen z hlediska „garanční“ katedry DP) měla být zapojena v mnohem větší míře. Podobně mám za to, že určitým negativem může být případně též velký počet (a délka) přebíraných citací, resp. doslovných převzatí pasáží odborných zdrojů přímo do textu práce, které práci na některých místech spíše zatěžují, než obohacují. To prvé se však dá přinejmenším částečně napravit v rámci ústní obhajoby, to druhé je do jisté míry jen otázka subjektivního vnímání.

Formální náležitosti práce jsou standardní, text splňuje všechny požadavky běžné pro tento typ kvalifikačních prací.

Celkově práci hodnotím příznivě. Líbí se mi originalita ve výběru tématu, odvaha při vymezení podstaty problému, který je zkoumán, stejně jako způsob, jakým je k tomuto problému následně přistoupeno. Pravda, uměl bych si představit, že analytický rozbor bude více postaven na obecných doktrinálních základech správní teorie (protože z nich všechno vychází, ať se nám to líbí nebo ne), to však nepředstavuje výraznější nedostatek práce.

Předběžně práci navrhuji hodnotit stupněm „velmi dobře“, případné hodnocení „výborně“ připouštím za předpokladu nadprůměrné úrovně ústní obhajoby.

Podněty k diskusi:

Naplňuje rozhodování o poskytování zdravotních služeb (zejména ve světle rozebírané novely) principy spravedlivého procesu (*fair trial*), anebo diplomantka v tomto směru v zákoně vidí nějaké zásadnější nedostatky?

Ke str. 19 a 20 – je podle diplomantky rozhodování o přestupcích zdravotními pojišťovnami výkonem státní správy, anebo ne? Proč?

V Plzni dne 17/05/2024

Podpis autora posudku